

Länsstyrelsen i Kalmar län

Göteborg den 10 juni 2020

Ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken

- Sökande:** RWE Renewables Sweden AB ("RWE"), 556938-6864
Box 388
201 23 Malmö
- Ombud:** Advokaterna Pia Pehrson och Caterina Carreman och biträdande
jurist Sara Eriksson
FOYEN ADVOKATFIRMA KB
Stora Nygatan 33, 411 08 Göteborg
Tel. 031-743 20 60
E-post: pia.pehrson@foyen.se, caterina.carreman@foyen.se,
sara.eriksson@foyen.se
- Saken:** Ansökan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för
undersökningar samt uppförande, drift och avveckling av den
havsbaseerade vindkraftsparken Södra Victoria med tillhörande
verksamheter i Östersjön
-

Innehåll

1.	Yrkanden	4
2.	Bakgrund	4
2.1	Behovet av havsbaserad vindkraft	4
2.2	Om vindkraftparken	5
2.3	Sökanden.....	6
3.	Ansökans omfattning, avgränsningar m.m.	7
3.1	Ansökan.....	7
3.2	Prövningsramen och prövningens omfattning.....	7
3.3	Prövning enligt annan lagstiftning	8
3.3.1	Lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ)	8
3.3.2	Lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (KSL)	8
3.3.3	Miljöbalken (1998:808)	8
3.3.4	Ellagen (1997:857).....	8
3.3.5	Esbokonventionen.....	9
4.	Verksamhetsbeskrivning	9
5.	Områdesbeskrivning	9
6.	Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna (SE0330308).....	10
7.	Konsekvensbedömning	10
7.1	Utgångspunkt vid bedömningen	11
7.2	Skyddade arter enligt Natura 2000	11
7.2.1	Tumlare	11
7.2.2	Alfågel.....	14
7.2.3	Tobisgrissla	16
7.2.4	Ejder	17
7.3	Naturtyper Natura 2000.....	18
7.3.1	Rev.....	18
7.3.2	Sandbankar.....	19
7.4	Kumulativa effekter.....	21
7.5	Gränsöverskridande effekter	21
7.6	Sammantagen bedömning	22

FÖYEN

8.	Kontrollprogram	22
9.	Förslag till villkor	22
9.1	Villkorsmotivering	24
9.1.1	Allmänt villkor samt placering.....	24
9.1.2	Tidsrestriktioner och undersökning	24
9.1.3	Pålning.....	24
9.1.4	Kontrollprogram.....	25
10.	Delegation	25
11.	Grund för verkställighetsförordnande	25
12.	Tillåtlighet.....	26
12.1	Allmänna hänsynsreglerna (2 kap. miljöbalken).....	26
12.1.1	Kunskapskravet i 2 kap. 2 § MB.....	26
12.1.2	Försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § MB.....	26
12.1.3	Produktvalsprincipen i 2 kap. 4 § MB.....	26
12.1.4	Hushållnings- och kretsloppsprincipen i 2 kap. 5 § MB.....	26
12.1.5	Lokaliseringsprincipen i 2 kap. 6 § MB.....	27
12.1.6	Principen om att förorenaren betalar i 2 kap. 8 § MB	27
13.	Samråd	27
14.	Begäran om skyndsam handläggning.....	27
15.	Övrigt.....	28
	Bilagor	28

1. YRKANDEN

RWE yrkar att Länsstyrelsen i Kalmar län ("Länsstyrelsen") med avseende på SPA- och SCI-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna (SE0330308) ("Natura 2000-området"), meddelar RWE tillstånd i enlighet med 7 kap. 28 a § miljöbalken ("MB") att genomföra undersökningar, uppföra, driva och avveckla en vindkraftpark med tillhörande anläggningar såsom transformatorstationer och kablar inom det område som framgår av Bilaga A, allt i enlighet med vad som anges nedan i denna tillståndsansökan jämte bilagor.

RWE yrkar vidare att Länsstyrelsen meddelar de villkor som föreslås i avsnitt 9 nedan.

RWE yrkar vidare att Länsstyrelsen godkänner den till ansökan hörande miljökonsekvensbeskrivningen ("MKB").

RWE yrkar att Länsstyrelsen meddelar verkställighetsförordnande enligt 19 kap. 5 § p. 12 MB och 22 kap. 28 § MB, d.v.s. att tillståndet får tas i anspråk även om det överklagas.

2. BAKGRUND

2.1 Behovet av havsbaserad vindkraft

Utifrån rapporter från FN:s klimatpanel ("IPCC") kan slutsatsen dras att pågående klimatförändringar är allvarliga och att de sker snabbare än tidigare förväntat. I en rapport från 2021 framgår att de globala utsläppen i princip behöver halveras till 2030.¹ För att minska riskerna med klimatförändringarna bedöms det vara nödvändigt att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till långt under två grader, och helst under 1,5 grader. För att klara detta behöver de globala utsläppen av växthusgaser minska snabbt och senast under seklets andra hälft vara kring noll.²

Den kraftiga omställningen som en sådan begränsning av utsläppen av växthusgaser innebär kräver omfattande insatser. EU har i sin klimatlag (EU-parlamentet och rådets förordning EU/2021/119) angett att EU till år 2050 ska vara klimatneutralt.

Sveriges riksdag har beslutat om ett klimatpolitiskt ramverk med inga nettoutsläpp av växthusgaser i Sverige senast år 2045. Riksdagen har därför beslutat att Sverige år 2040 som mål ska ha 100 procent förnybar

¹ FN:s miljöprogram UNEP:s rapport, Emissions Gap Report 2021, 26 oktober 2021.

² [Begränsad klimatpåverkan - Sveriges miljömål \(sverigesmiljomal.se\)](#), hämtad 2022-05-25.

elproduktion. Med anledning av detta mål, samt en förväntad kraftig ökning av elanvändningen, finns det ett behov av en omfattande utbyggnad av förnybar elproduktion. År 2021 utgjorde produktionen av förnybar el endast 60 procent av Sveriges totala elproduktion, varav vindkraft stod för ca 17 procent.³

Det följer av den nationella strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad⁴ att det föreligger ett nationellt utbyggnadsbehov om 100 TWh vindkraft till 2040-talet, varav 80 TWh avser vindkraft på land och 20 TWh avser havsbaserad vindkraft. Dock kan det nationella utbyggnadsbehovet överstiga 100 TWh till år 2040 utifrån senare framtagna scenarier om förväntad elanvändning, som kan öka ännu mer än tidigare beräknat med anledning av omställningen av industrins processer.

Nu aktuell ansökan avser en havsbaserad vindkraftspark med en beräknad total installerad effekt om ca 1500–2000 MW. Detta möjliggör produktion av 6–8 TWh per år, vilket skulle motsvara 30–40 procent av utbyggnadsbehovet av havsbaserad vindkraft enligt den nationella strategin. Då vattenkraften i Sverige har en total installerad effekt om ca 16 200 MW⁵ innebär det även att vindkraftsparken Södra Victoria beräknas ha en installerad effekt som motsvarar 9–12 procent av vattenkraften. Detta i södra Sverige, d.v.s. en del av landet med hög elanvändning men förhållandevis låg elproduktion. Elområde 4 (Malmö) har en högre energiförbrukning än energiproduktion och därmed ett underskott på el, varför ytterligare elproduktion i södra Sverige krävs.

RWE är en av de största aktörerna globalt vad gäller förnyelsebar energi och har stor erfarenhet av vindkraft, både på land och till havs. RWE avser fortsätta denna utveckling genom den planerade vindkraftsparken Södra Victoria i Östersjön, som skulle medföra en väsentlig ökning av elproduktionen i södra Sverige.

2.2 Om vindkraftsparken

RWE har år 2012 sökt tillstånd enligt Lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ) och Lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (KSL) hos Miljödepartementet respektive Näringsdepartementet att uppföra och driva en gruppstation för vindkraft vid Södra Midsjöbanken. Regeringen beslutade därefter att utse området Hoburgs bank och Midsjöbankarna till Natura 2000-område. Miljö- och energidepartementet beslutade därför att

³ [Elproduktion och förbrukning i Sverige \(scb.se\)](https://scb.se), Hämtad 2022-05-27.

⁴ Statens energimyndighet, i samarbete med Naturvårdsverket, "Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad", ER 2021:2, s. 13.

⁵ [Vattenkraftsproduktion - Energiföretagen Sverige \(energiforetagen.se\)](https://energiforetagen.se), Hämtad 2022-05-27.

ovan nämnd ansökan behövde kompletteras med tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB. Nu aktuell ansökan för tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB är således en del inför processerna för ett tillstånd enligt SEZ och KSL.

I remissvar rörande ansökan om tillstånd enligt SEZ respektive KSL framkom invändningar från myndigheter och experter mot en lokalisering på utsjöbanken Södra Midsjöbanken med motiveringen att denna lokalisering kunde innebära en potentiell påverkan på Natura 2000-områdets utpekade naturtyper och arter, med särskilt fokus på den övervintrande populationen av alfågel. Beaktat dessa synpunkter och utifrån hänsynstagande till Natura 2000-områdets bevarandevärden samt ett gediget kunskapsunderlag, har RWE valt att anpassa vindkraftparkens lokalisering. Då vindkraftparken inte längre planeras att i huvudsak förläggas till området på Södra Midsjöbanken har RWE valt att byta namn på vindkraftparken från "Södra Midsjöbanken" till "Södra Victoria", då tidigare namn blir missvisande med anledning av parkens justerade lokalisering. Med anledning av den anpassade lokaliseringen kommer även ny ansökan om tillstånd enligt SEZ respektive KSL att inges.

Vindkraftparken Södra Victoria planeras omfatta upp till 100 vindkraftverk med en totalhöjd om maximalt 295 meter. Parkområdet omfattar ca 174 km² och är placerat sydost om Öland, utanför Sveriges territorialgräns och inom Sveriges ekonomiska zon ("Parkområdet"). Vindkraftsparken beräknas ha en total installerad effekt om ca 1500–2000 megawatt (MW). Parken planeras anslutas till anslutningspunkt i södra Sverige med hjälp av exportkablar som förläggs inom en 130 km lång kabelkorridor, alternativt med en anslutning till havs eller till befintlig sjökabel, se vidare Bilaga A.

Förutsättningarna för etablering av vindkraft i området är gynnsamma och härtill är behovet av el stort i södra Sverige med anledning av den höga elförbrukningen. I området råder enligt Havsplan för Östersjön, beslutad av regeringen den 10 februari 2022, goda förutsättningar för energiutvinning, utsjöbankarna har både goda vindförhållanden samt lämpliga djup för havsbaserade vindkraftverk.

2.3 Sökanden

RWE Renewables Sweden AB är en del av den tyska energikoncernen RWE och bolagsgruppen RWE, som är ett av världens ledande bolag inom förnyelsebar energi med både land- och havsbaserad vindkraft, solenergi och energilagring. RWE är rankad som en av de största aktörerna globalt vad gäller havsbaserad vindkraft.

RWE har anlagt och driver ett antal havsbaserade vindkraftparker, bl.a. vindkraftparken Kårehamn i Sverige.

3. ANSÖKANS OMFATTNING, AVGRÄNSNINGAR M.M.

3.1 Ansökan

Denna ansökan jämte bilagor innehåller de uppgifter som enligt 19 kap. 6 § MB krävs vid en ansökan om Natura 2000-tillstånd. En miljökonsekvensbedömning (MKB) avseende tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB (Natura 2000-tillstånd) har upprättats av konsultföretaget Sweco, se Bilaga B till denna ansökan.

3.2 Prövningsramen och prövningens omfattning

Tillstånd krävs enligt 7 kap. 28 a § MB om det finns en risk för att en verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett område avsett att vara skyddat enligt 7 kap. 27 § MB (Natura 2000-område). Enligt 7 kap. 32 § MB ska länsstyrelsen i det län där Sveriges sjöterritorium är närmast det berörda området pröva ansökan. I förevarande fall är det Länsstyrelsen i Kalmar län som därmed ska pröva ansökan om tillstånd.

Inför havsbaserade vindkraftparker inom svensk ekonomisk zon ska olika prövningar ske i enlighet med olika lagstiftningar och även av olika prövningsmyndigheter. Det sker även till viss del en prövning av samma sak inom ramen för prövningen enligt SEZ, KSL, MB och ellagen, då samma bestämmelser i MB ska tillämpas vid prövningen enligt respektive lag. Därutöver ska frågan om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB (Natura 2000-tillstånd) prövas av Länsstyrelsen.

Med anledning av ovan är det av stor betydelse att Länsstyrelsen inte prövar frågor som är hänförliga till exempelvis det generella miljöskyddet, utan enbart prövar skyddet för de utpekade livsmiljöerna och arterna för det aktuella Natura 2000-området. Detta eftersom övriga frågor kommer att hanteras inom tillståndsprocesserna enligt nedan nämnda lagstiftning, såsom SEZ, KSL och MB samt ellagen. En sådan ordning innebär ett fullgott miljöskydd, men leder också till en mer effektiv tillståndsprocess.

3.3 Prövning enligt annan lagstiftning

3.3.1 Lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon (SEZ)

Uppförande av en vindpark med tillhörande anläggningar inom Sveriges ekonomiska zon kräver enligt 5 § SEZ tillstånd. RWE har den 17 februari 2012 hos Miljödepartementet sökt tillstånd att uppföra och driva en gruppstation för vindkraft. Den 14 mars 2019 beslutade Miljö- och energidepartementet att denna ansökan behöver kompletteras med tillstånd enligt 7 kap. 28 a § MB, då regeringen den 14 december 2016 beslutat att utse området Hoburgs bank och Midsjöbankarna till Natura 2000-område. Ifrågavarande ansökan är således en del av process enligt SEZ. Handläggningen av ansökan om tillstånd enligt SEZ är huvudsakligen vilande tills RWE kompletterat ansökan med Natura 2000-tillstånd.

3.3.2 Lagen (1966:314) om kontinentalsockeln (KSL)

Utforskning av kontinentalsockeln samt utläggning av kablar för landanslutning och det interna kabelnätet inom vindkraftparken kräver enligt 3 § KSL tillstånd. RWE har den 17 februari 2012 hos Näringsdepartementet sökt tillstånd att utanför territorialgränsen utlägga och bibehålla undervattenskablar för starkström m.m. Då handläggningen av detta ärende har ett samband med ovan nämnda ansökan om tillstånd enligt SEZ har Näringsdepartementet i huvudsak vilandeförklarat den fortsatta handläggningen av KSL-tillståndet i väntan på kompletteringen med ett Natura 2000-tillstånd till SEZ-ansökan.

Regeringen har tidigare meddelat tillstånd att utforska kontinentalsockeln i beslut den 8 juli 2021 och den 28 oktober 2021.

3.3.3 Miljöbalken (1998:808)

Utläggning av undervattenskabel inom svenskt territorialvatten kräver enligt 11 kap. MB tillstånd. RWE kommer, såvida inte anslutning sker till havs utanför territorialgränsen, att ansöka om tillstånd beträffande detta vid Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Skulle denna undervattenskabel bedömas påverka andra skyddade områden än det nu aktuella Hoburgs bank och Midsjöbankarna kommer detta kunna prövas inom ramen för ansökan enligt 11 kap. MB.

3.3.4 Ellagen (1997:857)

Enligt 2 kap. 1 § ellagen får elektrisk starkströmsledning inte byggas eller användas utan tillstånd, så kallad nätkoncession. Eventuellt anläggande av

exportkabel inom svenskt territorialvatten och på land kommer att omfattas av en ansökan om nätkoncession till Energimarknadsinspektionen.

3.3.5 Esbokonventionen

I enlighet med konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen) har samråd genomförts med hjälp av Naturvårdsverket med berörda närliggande länder avseende sökt verksamhets potentiella gränsöverskridande påverkan. Danmark, Finland, Lettland och Polen har yttrat sig och dessa synpunkter har beaktats vid framtagande av MKB:n.

4. VERKSAMHETSBEKRIVNING

Vindkraftparken planeras omfatta upp till 100 vindkraftverk med en totalhöjd upp till 295 meter över havsytan. Parkområdet omfattar ca 174 km². Den totala installerade effekten bedöms uppgå till ca 1500–2000 megawatt (MW).

RWE kommer att genomföra geofysiska och geotekniska undersökningar inom parkområdet och kabelkorridoren. Data från dessa undersökningar kommer att utgöra underlag för detaljprojekteringen av vindkraftparken, slutligt val av grundläggningsteknik och metoder för nedläggning av exportkabeln. De enskilda vindkraftverkens placering inom vindkraftparken, samt fundament och övrigt tekniskt utförande, kommer att bestämmas vid detaljprojekteringen. Vid detaljprojekteringen kommer bl.a. hänsyn tas till bottenförhållanden, skyddade naturtyper och arter.

Då den slutliga utformningen samt val av fundament och installationsteknik ännu inte är beslutat har ett s.k. "värsta fall-scenari" (worst case scenario) använts vid miljöbedömningen. Detta så att verksamhetens miljöpåverkan inte ska underskattas.

5. OMRÅDESBESKRIVNING

Den planerade vindkraftparken Södra Victoria ligger i södra Östersjön inom Sveriges ekonomiska zon. Parkområdet omfattar ca 174 km², varav 142 km² ligger inom Natura 2000-området. Vindkraftparken ligger ca 70 km sydost om Ölands södra spets och ca 90 km nordväst om den nordligaste polska kusten. Den planerade vindkraftparken är belägen ca 2,5 km från Polens ekonomiska zon. Vattendjupet i området varierar i huvudsak mellan 25–36 meter. I östra delen av parkområdet förekommer mindre områden med djup om 23 meter men fundament kommer inte att anläggas på mindre djup än 25 meter.

Överföringen av el till fastlandet kommer att ske genom exportkablar inom en ca 130 km lång kabelkorridor mellan parkområdet och fastlandet i södra Sverige. Djupen inom kabelkorridoren uppgår till maximalt ca 60 meter. Ett annat möjligt alternativ är att vindkraftparken ansluts till en framtida anslutningspunkt till havs, eller till den befintliga kabeln NordBalt.

Vindkraftparken ligger i sin helhet inom område för riksintresse för vindbruk enligt 3 kap. 8 § MB. I Havs- och vattenmyndighetens havsplan, som beslutades av regeringen den 10 februari 2022, ingår parkområdet i områdena Ö245 (med användningarna *Natur*, *Sjöfart*, *Utredningsområde sjöfart*, *Yrkesfiske*, *Elöverföring*) och Ö248 (med användningarna *Utredningsområde energiutvinning* och *Elöverföring*, där särskild hänsyn ska tas till totalförsvarets intressen samt till de höga naturvärdena).

För en mer utförlig områdesbeskrivning hänvisas till MKB:n.

6. NATURA 2000-OMRÅDET HOBURGS BANK OCH MIDSJÖBANKARNA (SE0330308)

Parkområdet ligger huvudsakligen inom Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna. Det skyddade området har en area om ca 1 051 000 hektar. Natura 2000-området ligger centralt i egentliga Östersjön, ca 8 km söder om Gotland och ca 20 km öster om Öland, samt sträcker sig ca 90 km söder om Öland och gränsar i söder mot Polens ekonomiska zon.

Området är utpekad enligt art- och habitatdirektivet (92/43/EG) och fågeldirektivet (2009/147/EG) för naturtyperna sandbankar (1110) och rev (1170) och arterna tumlare (1351), alfågel (A064), tobisgrissla (A202) och ejder (A063). Bankarna utgör viktiga födo- och uppväxtområden för fisk och sjöfågel och de utgör även de viktigaste övervintringsområdena i Östersjön för alfågel samt utgör ett kärnområde för Östersjöpopulationen av tumlare.

Den 20 december 2021 fastställde Länsstyrelsen i Gotlands län och Länsstyrelsen i Kalmar län en bevarandeplan för Natura 2000-området. De prioriterade bevarandevärdena är arterna tumlare, alfågel, tobisgrissla samt naturtyperna sandbankar och rev och de arter och den biologiska mångfald som är typiska för dessa habitat.

För en mer utförlig beskrivning av Natura 2000-området hänvisas till MKB:n.

7. KONSEKVENSBEDÖMNING

RWE har inför ansökan utrett och bedömt den planerade vindkraftparken Södra Victorias påverkan på de arter och naturtyper som Natura 2000-

området Hoburgs bank och Midsjöbankarna är utpekade för. I nedan avsnitt lämnas en översiktlig redogörelse av aktuella naturtyper och arter samt bedömda miljökonsekvenser. RWE har låtit utföra flertalet specifika utredningar vad gäller olika skyddade arter eller för olika påverkanstyper, såsom sedimentspridning. Dessa specialutredningar utgör underbilagor till MKB:n och kommer inte att hänvisas direkt till i denna ansökan, utan hänvisningar sker till MKB:n i vilken detaljhänvisning till särskilda underbilagor vid behov framgår. För det fullständiga underlaget hänvisas till MKB:n med dess underbilagor.

7.1 Utgångspunkt vid bedömningen

Vid konsekvensbedömningen har en utgångspunkt varit påverkan på de för Natura 2000-området utpekade arternas och livsmiljöernas bevarandemål och bevarandestatus. Vidare har en utgångspunkt vid bedömningen varit om verksamheten, ensam eller tillsammans med andra verksamheter, försvårar uppnående eller upprätthållande av gynnsam bevarandestatus.

RWE har vid bedömningen av påverkan utgått ifrån ett gediget underlag, vilket bl.a. innefattat underlag från tidigare utredningar som bolaget tagit fram men även projektspecifika undersökningar och modelleringar såsom inventeringar av havsbotten, fåglar och tumlare samt buller- och sedimentspridningsmodellering. Detta är ett arbete som pågått under flera års tid. Vidare har bolaget inhämtat expertutlåtanden gällande bland annat effekter på fisksamhällen och tumlare.

Vid samtliga bedömningar har ett s.k. "värsta fall-scenario" (worst case scenario) använts. Detta så att verksamhetens miljöpåverkan inte ska underskattas. Utgångspunkten är alltså en konservativ bedömning. Vid den samlade bedömningen av värsta fall har exempelvis utgångspunkten varit de värsta delarna som kan uppkomma vid de olika faserna, även om det inte är lösningar som kommer att fungera i praktiken för hela parkens livslängd. Detta har inneburit att utgångspunkten vid anläggningsskedet varit monopile-fundament p.g.a. påverkan på ljudmiljön och gravitationsfundament under driftskedet p.g.a. arealanspråk.

7.2 Skyddade arter enligt Natura 2000

7.2.1 Tumlare

Tumlare är en utpekad skyddad art inom Natura 2000-området. Inom området förekommer främst Östersjöpopulationen av tumlare som består av ca 500 individer. Enligt bevarandeplanen utgör hela Natura 2000-området, utsjöbankarna och de mellanliggande djupområdena med

sedimentsbottnar ett kärnområde för Östersjöpopulationen av tumlare. Arten bedöms ha dålig (ogynnsam) bevarandestatus och bedöms enligt svenska rödlistan vara akut hotad, detta även enligt HELCOM:s (The Helsinki Commission) rödlista och IUCN:s (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources) rödlista. För en närmare beskrivning, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.7.1 och 10.1.

Den tid då tumlaren är som mest känslig för störning bedöms vara under tidsperioden juni till och med augusti då parning samt kalvning sker. Enligt tidigare undersökningar inom SAMBAH-projektet befinner sig tumlarna i hög utsträckning vid områdena kring Hoburgs bank och Midsjöbankarna under denna tidsperiod, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.7.1. Därmed bedöms detta område vara av mycket stor vikt för Östersjötumlarens fortlevnad. Området bedöms dock inte, utifrån tillgången av fisk, vara av särskild betydelse som födoområde.

För en projektspecifik bedömning har RWE under två år låtit undersöka förekomsten av tumlare inom utredningsområdet för parken, se Figur 2.1 i MKB:n, Bilaga B. Närvaron av tumlare studerades med passiv akustisk övervakning genom 10 C-POD:s (tumlarlickdetektorer). Resultatet av denna undersökning visar att förekomsten av tumlare inom parkområdet *de facto* är mycket låg.

Då tumlare är beroende av akustiska signaler för navigering, kommunikation och lokalisering av byten är tumlare känsliga för undervattensbuller. Effekterna från undervattensbuller kan delas in i detektion, maskering, beteendepåverkan och fysiska skador. Fysiska skador kan leda till temporär (temporary threshold shift, TTS) eller permanent (permanent threshold shift, PTS) hörselnedsättning. Tumlare kan påverkas av åtgärder som innebär ljud med frekvenser inom tumlarens hörselområde (200 Hz till knappt 200 kHz) såsom pålning samt olika seismiska undersökningar.

RWE har med anledning av detta valt att föreslå en skyddsåtgärd i form av en tidsrestriktion för vissa ljudalstrande åtgärder och undersökningar. Föreslagen tidsrestriktion (1 juni–31 augusti) bedöms innebära att risken för störning även på individnivå med anledning av verksamheten är mycket liten.

Verksamheten kommer även innebära att tumlaren kortvarigt utestängs från mindre områden där undersökningar vidtas eller där anläggnings- respektive avvecklingsarbeten pågår. Studier visar att tumlare återvänder till områden som utsatts för störning när störningen upphört.

Som redovisas i avsnitt 9, har RWE även föreslagit andra villkor med avseende på undersökningar och åtgärder som kan påverka tumlare. Som exempel kommer pålning att inledas med en mjuk start (soft start) och en successiv upptrappning av hammarslagens energi (ramp-up) så att tumlare i närområdet har möjlighet att simma bort från ljudkällan och det område där skadliga ljudnivåer kan uppkomma.

RWE har vidare låtit genomföra undervattensljudmodelleringar utifrån olika scenarier där påverkan på tumlare bedöms. Modelleringen visar att de geofysiska och geotekniska undersökningarna kan genomföras med obetydlig risk för fysisk skada (temporär eller permanent hörselnedsättning) eller störning av tumlare beaktat planerade skyddsåtgärder samt säsongsbegränsning för vissa undersökningsaktiviteter. Vidare visar resultaten av undervattensljudmodelleringar att anläggningsverksamheter kan genomföras utan risk för temporär eller permanent hörselnedsättning hos tumlare och med sammantaget obetydliga konsekvenser, förutsatt att pålning sker med iakttagande av planerade skyddsåtgärder. Modelleringar har genomförts utifrån anläggande av tre olika typer av fundament: monopiles, fackverksfundament och gravitationsfundament.

Sammantaget bedöms de planerade verksamheterna under undersöknings- och anläggningsskedet kunna vidtas utan att medföra annat än obetydliga konsekvenser för tumlare. Det bedöms inte heller ske någon indirekt påverkan på tumlare genom påverkan på tumlarens födoresurs fisk under undersöknings- och anläggningsskedet.

Undervattensljudmodelleringar har även genomförts utifrån förhållandena under driftskedet. Av modelleringen framgår att ljudnivåer för beteendeförändring uppkommer vid vindkraftverkens absoluta närhet, d.v.s. inom en radie om 10 meter. Den sammantagna ytan inom vilken det finns en risk för beteendeförändring för tumlare är därmed mycket liten och utgör en försumbar del av både Natura 2000-området och tumlarens livsmiljö. Under driftskedet bedöms konsekvenserna för tumlare kopplat till buller vara obetydliga. Underlag från andra havsbaserade vindkraftparker visar att vindkraftparker och tumlare kan samexistera. De nya strukturerna under vatten bedöms inte medföra några negativa konsekvenser för tumlare, snarare kan dessa bidra med föda, skydd, reproduktions- och uppväxtområde för fisk. Tidigare studier visar att vissa fiskarter, däribland torsk som är ett av tumlarens vanligaste bytesdjur, ökar i antal vid vindkraftparker. De elektriska och magnetiska fält som uppkommer vid elkablar bedöms ge upphov till obetydlig konsekvens för tumlare.

De planerade avvecklingsarbetena bedöms kunna vidtas utan att medföra mer än obetydliga konsekvenser för tumlare. RWE kommer att vidta bullerbegränsande åtgärder i samband med att monopile- eller fackverksfundament avlägsnas. Sammantaget bedöms de planerade avvecklingsarbetena kunna vidtas utan att medföra risk för permanent eller temporär hörselnedsättning hos tumlare. När avvecklingsarbetet är avslutat bedöms tumlare återvända till området.

Genomförd undervattensljudmodellering visar att undersökningar, anläggning, drift och avveckling av vindkraftparken kan genomföras utan att medföra permanent eller temporär hörselnedsättning hos tumlare. Vindkraftparken bedöms som mest medföra ett undvikandebeteende hos ett fåtal tumlarindivider, vilka beräknas till motsvarande 0,3 individer utifrån den genomsnittliga skattade tumlarpopulationens storlek.

Sammantaget bedöms planerad verksamhet inte medföra någon störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av Östersjötumlaren eller negativt påverka tumlarpopulationens möjlighet att uppnå gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-området.

7.2.2

Alfågel

Alfågeln är en utpekad skyddad art inom Natura 2000-området. Utsjöbankarna Hoburgs bank, Norra Midsjöbanken och Södra Midsjöbanken är viktiga övervintringsområden i Östersjön för den nordeuropeiska och ryska populationen av alfågel. Den övervintrande populationen är enligt den nationella rödlistan och HELCOM:s rödlista klassad som starkt hotad. För en närmare beskrivning, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.8.1.1 och 10.2.

Alfågeln ankommer till övervintringsområdena i Östersjön under perioden oktober–december. I övervintringsområdena söker alfågeln efter föda på havsbotten. Alfågeln äter i huvudsak blåmusslor och dyker ned till bottnar på 10–25 meters djup, sällan djupare.

RWE har låtit genomföra sjöfågelinventering med båt och flyg. Flyginventeringen visade att majoriteten av alfågeln befann sig på Södra Midsjöbankens grundområden på djup mindre än 25 meter. Resultaten av inventeringen visar att parkområdet inte utgör alfågeln huvudsakliga habitat och att förekomsten av alfåglar i området generellt är låg.

Undersökningsarbeten bedöms medföra en liten risk för störning av alfågeln, dels då undersökningsarbeten med anledning av väderförhållandena företrädesvis vidtas annan tid på året än vintertid och dels då få alfåglar *de facto* förekommer i det planerade

undersökningsområdet. Skulle undersökningar komma att vidtas vintertid bedöms det finnas en risk att fartygstrafiken och höga ljud i samband med undersökningarna skrämmer bort alfåglar från området. Alfågeln bedöms då förflytta sig inom närområdet och möjligtvis mot grundområdena på Södra Midsjöbanken, som utgör alfågeln huvudsakliga födosöks- och övervintringsområde. Mot bakgrund av detta bedöms den undanträngningseffekt som kan uppkomma endast vara temporär.

Även anläggningsarbeten kommer sannolikt i största möjliga utsträckning att undvikas vintertid för att undgå besvärliga väderförhållanden. Om anläggningsarbeten bedrivs vintertid kan den ökade fartygstrafiken och buller från denna möjligtvis skrämja bort fåglar. Alfåglar förväntas i sådana fall förflytta sig inom närområdet, likt då undersökningar vidtas. Anläggningsarbetena kommer dock, till skillnad från undersökningarna, att bedrivs under en längre tid på samma plats. Dock kommer arbetena inte att bedrivs i hela parkområdet samtidigt.

Vid anläggningsarbeten kan grumling och sedimentpålagring uppkomma, vilket kan påverka alfågeln om det påverkar alfågeln födoresurs i form av blåmusselbankar. Blåmusselbankarna bedöms dock inte påverkas negativt i någon betydande omfattning av grumling och sedimentpålagring. Inte heller bedöms någon negativ påverkan uppkomma på alfågeln med anledning av tillfälliga siktförändringar orsakade av suspenderat sediment i vattnet. Suspenderat material i vattnet bedöms främst spridas mot djupare vatten och inte mot grundområdena på Södra Midsjöbanken, dvs. området där alfågeln främst söker efter blåmusslor.

Under driftskedet kommer underhålls- och transportfartyg att färdas inom parkområdet men dessa bedöms inte påverka alfågeln. Alfågeln flyger lågt över vattenytan och RWE har därför åtagit sig såsom skyddsåtgärd att vindkraftverkens rotorblad ska ha en lägsta rotorhöjd om ca 20 meter över havsytan vid högvatten. Därmed bedöms risken att alfåglar kolliderar med vindkraftverk eller rotorblad som marginell.

RWE har åtagit sig att inte placera vindkraftverk och transformatorstation samt tillhörande fundament och erosionsskydd på naturtypen rev, se avsnitt 9 om RWE:s förslag till villkor. Att blåmusselbankarnas utbredning och kvalitet bevaras är en förutsättning för att Östersjöpopulationen av alfågel ska bibehållas på lång sikt. Eftersom vindkraftparken inte kommer att placeras på naturtypen rev kommer blåmusselbankarnas utbredning och kvalitet att bibehållas. Ökade hårdgjorda ytor kan härtill öka utbredningen av musslor, vilket skulle innebära en ökad födotillgång.

Då parkområdet nästan uteslutande är beläget på ett större djup än 25 meter bedöms inte alfågeln utestängas från viktiga övervintringshabitat och födosökningsområden, även om en viss undanträngningseffekt kan ske. En trolig effekt av vindkraftparken bedöms endast vara att alfågeln kan komma att utestängas från en för arten suboptimal miljö, med obetydlig konsekvens för Södra Midsjöbankens betydelse som övervintrings- och födosöksområde. Alfågeln kärnområden på Södra Midsjöbanken bibehålls opåverkade och förutsättningarna för att populationen av alfågel ska kunna bibehållas på lång sikt består.

Påverkan på alfågeln vid avvecklingskedet bedöms vara likartad påverkan under anläggningskedet, men i mindre omfattning.

Den sammantagna bedömningen är att den planerade verksamheten bedöms medföra små negativa konsekvenser för den övervintrande populationen av alfågel. Planerad verksamhet bedöms inte motverka uppsatta bevarandemål och innebär ingen negativ påverkan på artens förutsättningar att uppnå gynnsam bevarandestatus.

7.2.3

Tobisgrissla

Tobisgrisslan är en utpekad skyddad art inom Natura 2000-området. Tobisgrisslan är en marin art och Östersjöpopulationen av tobisgrissla övervintrar i södra och mellersta delarna av Östersjön. Hoburgs bank och Midsjöbankarna utgör några av tobisgrisslans viktiga övervintringsområden. Tobisgrisslan är enligt den nationella rödlistan samt enligt HELCOM:s rödlista klassad som nära hotad. Liksom alfågeln, är tobisgrisslan starkt knuten till grundare bottnar. För en närmare beskrivning, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.8.1.2 och 10.3.

Då tobisgrisslan är svårinventerad via flyg har RWE låtit utföra en riktad inventering från båt. Tobisgrissla observerades då vid Södra Midsjöbankens grundområden, vilket är i överensstämmelse med vad som är känt om artens beteende.

Undersökningsarbeten och anläggningsarbeten bedöms medföra en liten risk för störning av tobisgrisslan, dels då undersökningsarbetena företrädesvis inte kommer att bedrivas vintertid med anledning av väderförhållandena, dels då tobisgrisslor inte förekommer i det planerade verksamhetsområdet för vindkraftparken eller kabelkorridoren.

Även anläggningsarbeten kommer i möjligaste mån att undvikas vintertid för att undgå besvärliga väderförhållanden. Om anläggningsarbeten vidtas vintertid förväntas dessa ändå inte innebära någon störning på tobisgrisslan

i någon beaktansvärd utsträckning. Detta då arten huvudsakligen befinner sig på Södra Midsjöbankens grundområden. Medan viss grumling och sedimentpålagring kan uppkomma under anläggningsskedet bedöms det inte påverka tobisgrisslans primära födoresurs, tånglake, negativt.

Under driftskedet kommer underhålls- och transportfartyg att färdas inom parkområdet, men dessa bedöms inte påverka tobisgrisslan. Fisken tånglake, tobisgrisslans födoresurs, bedöms inte heller påverkas negativt under driftskedet. Det saknas studier avseende påverkan på tobisgrisslan av havsbaserad vindkraftpark, men utifrån studier av andra alkor förväntas ett visst undvikande beteende uppkomma. Då vindkraftparken kommer att lokaliseras väster om Södra Midsjöbankens grundare delar undviks konflikt med tobisgrisslans kärn- och födosökningsområde. Tobisgrisslans livsmiljö bedöms därför inte påverkas under driftskedet.

Risken att tobisgrisslan skulle kollidera med vindkraftverkens torn eller rotorblad bedöms som liten då alkor generellt undviker vindkraftparker till havs och då tobisgrisslan i huvudsak flyger på låg höjd över havet. I linje härmed har RWE åtagit sig såsom skyddsåtgärd att vindkraftverkens rotorblad ska ha en lägsta rotorhöjd om ca 20 meter över havsytan vid högvatten. Därmed bedöms risken att tobisgrisslan kolliderar med vindkraftverk eller rotorblad som marginell.

Påverkan på tobisgrisslan vid avvecklingsskedet bedöms vara likartad påverkan under anläggningsskedet, men i mindre omfattning.

Den sammantagna bedömningen är att den planerade verksamheten inte påverkar tobisgrisslor i någon betydande utsträckning i något skede av den planerade vindkraftparkens livstid. Planerad verksamhet bedöms inte motverka uppsatta bevarandemål och innebär ingen negativ påverkan på artens förutsättningar att uppnå gynnsam bevarandestatus.

7.2.4 Ejder

Ejder är en av de arter som utpekades då Natura 2000-området bildades. Arten är dock inte upptagen i områdets bevarandeplan. RWE har låtit genomföra olika sjöfågelsinventeringar i området för den planerade vindkraftparken och ejder har då inte påträffats. Vidare har expertis bedömt att området inte utgör ett betydelsefullt område för ejder. Med anledning av detta har bedömningen gjorts att någon påverkan inte kommer att ske på ejdern.

7.3 Naturtyper Natura 2000

7.3.1 Rev

Natura 2000-området är utpekade för naturtypen rev (1170). Rev kan vara biogena och/eller geogena. Biogena rev förekommer då den fysiska strukturen på botten i huvudsak byggs upp av levande fastsittande organismer, exempelvis musslor. Geogena rev utgör geologiska bildningar av hårt substrat på hård- eller mjukbottnar. Miljön vid rev karakteriseras av bottenlevande samhällen av alger och olika djurarter. I Natura 2000-området Hoburgs bank och Midsjöbankarna utgörs de biogena reven av blåmusslor som bildar blåmusselbankar. Blåmusslan är en typisk art för naturtypen rev. Arten klarar höga halter av grumling och bedöms ha en hög återhämtningsförmåga efter en störning. Enligt bevarandeplanen förekommer naturtypen rev inom Natura 2000-området. För en närmare beskrivning, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.6.3 och 10.5.

RWE har låtit genomföra naturtypskartering inom utredningsområdet. Denna inventering indikerar att naturtypen rev förekommer, i huvudsak biogena rev, i delar av parkområdet, och i mindre utsträckning i kabelkorridoren.

Vid undersökningsskedet, då provtagning av sediment och geotekniska undersökningar genomförs, är påverkan begränsad till små ingrepp i havsbotten samt den lokala sedimentspridning som då kan uppkomma. Geotekniska undersökningar kommer inte att vidtas på naturtypen rev och därmed kommer ingen direkt påverkan på naturtypen att uppkomma i undersökningsskedet. Den ringa och lokala grumling och sedimentpålagring som kan uppstå i samband med dessa undersökningar påverkar obetydligt blåmusselbankar och andra typiska, och i övrigt förekommande, arter i området. Sammantaget bedöms påverkan under undersökningsskedet på naturtypen rev och dess typiska arter bli obetydlig.

Vid anläggningskedet kan påverkan främst ske genom grumling och sedimentpålagring i samband med muddring och borrhning för fundament och vid nedläggning av exportkabel. I anläggningskedet bedöms sedimentkoncentrationer uppkomma som ligger inom det spann musslor anses kunna tolerera. Vidare uppkommer dessa koncentrationer under en begränsad tidsperiod inom ett visst område. En övervägande del av de musslor som utsätts för de modellerade halterna förväntas överleva. I de fall musselindivider befinner sig i området nära platsen där muddring sker kommer dessa individer sannolikt inte att överleva pålagringen av sediment. På populationsnivå bedöms dock arten klara sig och återhämta sig inom

kort. Musselbankar förväntas vara helt återställda inom två år efter en störning.

Geogena (geologiska) rev förekommer i mindre omfattning än biogena rev i området. De bedöms påverkas på samma sätt som biogena rev, men i mindre utsträckning. Grumlande arbeten bedöms kunna medföra en liten påverkan på övriga aktuella typiska bottenlevande arter, men bedöms ge upphov till obetydliga eller inga konsekvenser för fisk respektive fågel.

Vid anläggningsskedet bedöms konsekvenserna på naturtypen rev som helhet bli små.

RWE kommer, för att undvika skada på naturtypen rev, att anpassa utformningen av vindkraftparken så att anläggningar som fundament och erosionsskydd inte placeras på naturtypen rev. I de fall det interna kabelnätet inte fullt ut kan förläggas så att påverkan på biogena rev undviks kommer RWE vidta försiktighetsåtgärder såsom att temporärt flytta revstrukturer för att sedan återplacera dem. Vid vidtagande av skyddsåtgärder bedöms ingen skada på rev eller betydande störning av naturtypens typiska arter uppkomma. Snarare bedöms det som troligt att blåmusslor kommer att etablera sig på de nya hårdgjorda ytorna inom verksamhetsområdet, varför arealen rev totalt sett förväntas öka. Sammantaget bedöms påverkan på naturtypen som helhet under driftskedet bli obetydlig.

Påverkan på naturtypen vid avvecklingsskedet bedöms vara likartad påverkan under anläggningsskedet, men i mindre omfattning. Om fundamenten avlägsnas kommer de artificiella rev som skapats att försvinna, vilket bedöms vara negativt. Om anläggningsdelar kvarlämnas bedöms det leda till positiva effekter. Vilka effekter som uppkommer under avvecklingsskedet beror alltså på hur avvecklingen utformas. Effekterna bedöms dock bli mindre än i anläggningsskedet och därmed bedöms de negativa effekterna, även i värsta fall, bli små.

Sammantaget bedöms verksamheten innebära obetydliga konsekvenser för naturtypen rev och planerad verksamhet motverkar inte uppsatta bevarandemål och inte heller naturtypens förutsättningar att uppnå gynnsam bevarandestatus inom Natura 2000-området.

7.3.2

Sandbankar

Natura 2000-området är utpekad för naturtypen sandbankar (1110), vilket är bankar som permanent är täckta av havsvatten. De förekommer vanligen på relativt grunt vatten. Enligt bevarandepланen för Natura 2000-området

förekommer sandbankar på grundområdena Hoburgs bank och Norra Midsjöbanken. Södra Midsjöbanken är av Naturvårdsverket år 2006 klassad som sandbank, med avgränsning vid 34 meters djup. För en närmare beskrivning, se MKB:n, Bilaga B, avsnitt 9.6.2 och 10.4.

Merparten av verksamhetsområdet för vindkraftverk och de östra delarna av kabelkorridoren klassificeras som naturtypen sandbank, med undantag för de områden som klassificeras som rev.

Vid undersökningsskedet kan geotekniska undersökningar och sedimentprovtagning innebära marginell påverkan på naturtypen. Påverkan på naturtypen sandbank, den typiska arten blåmussla samt det övriga bottenlevande samhället, bedöms sammantaget bli obetydlig.

I anläggningsskedet kan grumling och sedimentpålagring förekomma. Höga halter av suspenderat material förekommer dock enbart under mycket korta tidsperioder och endast i direkt anslutning till mudderverken eller borrhålplatserna. De arter som har identifierats som vanligt förekommande har en god eller hög återhämtningsförmåga. Den sammantagna bedömningen är därför att i de fall individer förloras på grund av intrånget i havsbotten kommer dessa populationer relativt snabbt, på en eller ett par säsonger, att kunna återhämta sig. I driftsskedet kommer en viss yta på havsbotten att tas i anspråk. Detta intrång är dock marginellt mot bakgrund av naturtypens utbredning. Påverkan på naturtypen sandbankar bedöms sammantaget bli små i anläggningsskedet.

I driftsskedet kommer en viss yta på havsbotten att tas i anspråk. Detta intrång är dock marginellt mot bakgrund av naturtypens utbredning. I driftsskedet bedöms påverkan på naturtypen och på naturtypiska arter bli obetydlig, varför konsekvensen för naturtypen som helhet bedöms bli små.

Påverkan på naturtypen vid avvecklingsskedet bedöms vara likartad påverkan under anläggningsskedet, men i mindre omfattning. Vilka effekter som uppkommer under avvecklingsskedet beror på hur avvecklingen utformas. Effekterna bedöms dock bli mindre än i anläggningsskedet och därmed bedöms de negativa effekterna, även i värsta fall, bli små.

Den sammantagna bedömningen är att planerad verksamhet enbart kommer ge upphov till obetydliga konsekvenser för naturtypen sandbankar. Planerad verksamhet motverkar inte uppsatta bevarandemål eller naturtypens förutsättningar att uppnå gynnsam bevarandestatus.

7.4 Kumulativa effekter

Den planerade verksamhetens påverkan tillsammans med andra verksamheter i Östersjön har bedömts och redovisats i avsnitt 12 i MKB:n. Nedan följer en sammanfattande redogörelse.

Andra förekommande verksamheter i närområdet är sjöfart samt täktverksamhet på Södra Midsjöbanken inom Polens ekonomiska zon. Det finns även gasledning, Nordstream I och II, samt en starkströmskabel, Nordbalt, på havsbotten.

I anläggningskedet skulle kumulativa effekter från grumling och sedimentspridning kunna uppkomma om arbeten på havsbotten för vindkraftparken sammanfaller i tid med täktverksamheten inom Polens ekonomiska zon. Genomförda sedimentspridningsmodelleringar visar dock att grumlingshalter, över de som naturligt förekommer, endast uppkommer i närområdet och generellt har en kort varaktighet. Vidare sprids sediment i huvudsak till områden med samma djup eller djupare, och inte upp mot Södra Midsjöbanken. Mot bakgrund av detta bedöms det inte som troligt att kumulativa effekter kommer att uppstå även om arbeten som innebär grumling vidtas då utvinning av sand sker inom täktområdet i polsk ekonomisk zon.

Buller som uppkommer vid undersökningskedet och anläggningskedet bedöms inte leda till några kumulativa effekter med andra verksamheter. Buller från anläggningsfartyg bidrar inte till kumulativa effekter avseende undervattensljud eftersom de ger upphov till liknande buller som befintlig fartygstrafik i området. Under driftskedet bedöms inte ljud från vindkraftparken medföra några negativa effekter och konsekvenser för marina däggdjur, fisk, naturtyper eller deras typiska arter. Vidare förväntas fartygstrafiken genom parkområdet minska under driftskedet jämfört med nuläget.

Vindkraftparken bedöms inte medföra några kumulativa effekter på sjöfåglar tillsammans med andra tillståndsgivna vindkraftparker.

7.5 Gränsöverskridande effekter

Den planerade verksamhetens eventuella gränsöverskridande effekter har bedömts och samråd har skett i enlighet med Esbokonventionen. Det bedöms varken ske någon påverkan på fiskarter på populationsnivå eller ske någon negativ påverkan på vandrande fiskar, som skulle kunna ha en gränsöverskridande effekt.

Verksamheten bedöms inte innebära någon påverkan på sjöfågelpopulationerna på Södra Midsjöbanken eller på andra utsjöbankar inom svensk eller polsk ekonomisk zon. Däggdjur såsom tumlare och säl rör sig oberoende av nationsgränser. Populationer av dessa arter kan därför påverkas av åtgärder inom annat lands ekonomiska zon. I nu aktuellt fall bedöms dock konsekvenserna för både säl och tumlare bli obetydliga under vindkraftparkens livstid. Inte heller bedöms verksamheten innebära någon påverkan på Natura 2000-områden eller andra skyddade områden inom Sveriges ekonomiska zon, eller inom andra länders ekonomiska zoner.

För närmare beskrivning, se Bilaga B, MKB, avsnitt 13.

Vad gäller Sveriges andra internationella åtaganden, såsom AEWA (Agreement on the Conservation of African Eurasian Migratory Waterbirds), är detta något som blir prövande myndigheters sak att beakta. RWE anser att bolaget i MKB:n och tillhörande utredningar har redogjort för påverkan så att underlag för en sådan bedömning är möjlig.

7.6 Sammantagen bedömning

Den samlade bedömningen är att den planerade verksamheten inte bedöms skada någon livsmiljö eller störa en art på sådant sätt att förutsättningarna att nå naturtypens eller artens bevarandemål påverkas eller att möjligheten att uppnå gynnsam bevarandestatus påverkas. Verksamheten bedöms inte heller strida mot eller påverka måluppfyllelsen av miljökvalitetsnormer, se Bilaga B, MKB, avsnitt 15.1. Därmed föreligger förutsättningar för tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB.

8. KONTROLLPROGRAM

Ett kontrollprogram kommer att upprättas med avseende på Natura 2000-områdets värden för både anläggnings- och driftskedet. Ett sådant kontrollprogram ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten och ett förslag ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan respektive skede påbörjas.

9. FÖRSLAG TILL VILLKOR

Allmänt villkor samt placering

1. Om inte annat följer av övriga villkor så ska verksamheten utformas och bedrivs i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.

2. Vindkraftverk och transformatorstation/-er samt tillhörande fundament och erosionsskydd får inte placeras på naturtypen rev (1170).

Tidsrestriktioner

3. Inom parkområdet och i kabelkorridoren inom Sveriges ekonomiska zon får följande arbeten inte utföras under perioden 1 juni-31 augusti:
 - a. pålning,
 - b. arbetsmoment som medför impulsiva undervattensljud med frekvenser som understiger 200 kHz samt
 - c. undersökningar som medför icke-impulsiva undervattensljud med frekvenser som understiger 200 kHz.

Undersökningar

4. Undersökningar som kan medföra temporär eller permanent hörselnedsättning hos tumlare ska inledas med mjuk start (soft start).

Pålning

5. Pålning ska inledas med mjuk start (soft start) varefter energin i hammarslagen successivt ska trappas upp (ramp-up).
6. Vid pålning får ljud under vattenytan inte överstiga värdet enkel puls SEL 131 dB tumlare viktat re $1\mu\text{Pa}2\text{s}$ på ett avstånd av 750 m från ljudkällan.

Vid ett eventuellt överskridande får den pågående pålningen avslutas först efter att åtgärder vidtagits för att minska pålningsljudet så långt det är möjligt med hänsyn till säkerheten. Överskridandet ska därefter anmälas till tillsynsmyndigheten. Om värdet överskrids vid två av fem på varandra följande pålningar får ingen ytterligare pålning påbörjas innan en plan för att undvika fortsatta överskridanden tillsänts tillsynsmyndigheten. Arbetet får påbörjas tidigast två (2) arbetsdagar efter det att tillsynsmyndigheten mottagit planen, om inte tillsynsmyndigheten meddelar annat.

Kontrollprogram

7. Kontrollprogram för verksamheten med avseende på Natura 2000-områdets värden ska finnas för både anläggningsskedet och driftskedet. Kontrollprogram ska upprättas i samråd med tillsynsmyndigheten. Av kontrollprogrammet ska framgå hur kontroll av verksamheten ska ske, med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan respektive skede inleds.

9.1 Villkorsmotivering

Tillstånd för verksamheten kommer att prövas enligt SEZ och KSL och tillstånd för verksamheten som sådan kommer att meddelas enligt dessa regelverk. Som redogjorts för ovan kommer verksamheten att prövas i olika tillståndsprocesser enligt olika lagstiftning och av olika prövningsmyndigheter. Detta innebär att det är viktigt att de villkor som föreskrivs för verksamheten inte går utöver vad som är nödvändigt, så att villkoren i olika tillstånd överensstämmer och inte är oförenliga eller dubbelreglerande.

RWE har föreslagit ovan villkor mot bakgrund av följande.

9.1.1 Allmänt villkor samt placering

RWE har föreslagit villkor 2, som anger att placering av vindkraftverk och transformatorstation samt tillhörande fundament och erosionskydd inte får ske på naturtypen rev. Skälet till detta är att minska påverkan på naturtypen. Enligt RWE:s uppfattning kan vindkraftverkens slutliga placering i förhållande till förekomsten av naturtypen rev stämmas av med tillsynsmyndigheten i samband med att den slutliga placeringen tas fram.

9.1.2 Tidsrestriktioner och undersökning

Då tumlare kan påverkas av buller föreslår RWE en tidsbegränsning för sådana bulleralstrande undersökningar och arbeten som medför ljud som är hörbara för tumlare under den tidsperiod då tumlare är som mest känsliga, d.v.s. under juni–augusti. Under denna period bör därför aktiviteter som kan leda till avsevärd störning antingen ske med skyddsåtgärder enligt föreslaget villkor, eller helt undvikas (pålning). Villkoret föreslås gälla i Sveriges ekonomiska zon vilket innebär att Natura 2000-området, samt en avsevärd yta utanför Natura 2000-området, skyddas från eventuell störning med anledning av de aktuella åtgärderna.

9.1.3 Pålning

RWE har föreslagit villkor som innefattar krav på mjuk start (soft start) och en successivt ökad intensitet i pålningen (ramp-up), då detta är metoder som tillser att eventuella tumlare i närområdet kan förflytta sig till längre avstånd från ljudkällan innan pålningen bedrivs med full styrka. Bästa möjliga teknik vid tidpunkten för pålningsarbetet kommer att vara vägledande för hur den mjuka starten (soft start) och successiv upptrappning (ramp-up) utformas, exempelvis under hur lång tid mjuk start respektive successiv upptrappning ska pågå.

Ljud från pålning får enligt RWE:s förslag till villkor inte överstiga värdet enkel puls SEL 131 dB tumlare viktat re $1\mu\text{Pa}2\text{s}$ på ett avstånd av 750 meter från ljudkällan. Att presentera och mäta ljudnivåer på detta sätt är ett vedertaget sätt att presentera ljudnivåer som berör tumlare. Det motsvarar även det tyska gränsvärdet för ljudnivå vid pålning på ett avstånd om 750 meter från ljudkällan, vilket motsvarar ett oviktat värde om 160 dB. Vid pålning av monopile kommer ljuddämpande skyddsåtgärder att vidtas som minst motsvarar den dämpning av undervattensbuller som erhålls vid användande av en Hydro Sound Damper, dubbel bubbelgardin (DBBC) samt en PULSE, eller liknande tekniker. Vid pålning av fackverksfundament vidtas ljuddämpande skyddsåtgärder minst motsvarande effekten av en dubbel bubbelgardin. Den genomförda bullerutredningen visar att det därmed är möjligt att begränsa ljudnivåerna vid pålning så att dessa inte överskrider det föreslagna villkoret. RWE kommer att övervaka uppkomna ljudnivåer i realtid för att säkerställa att villkoret innehålls.

9.1.4 Kontrollprogram

RWE kommer att ta fram kontrollprogram avseende Natura 2000-områdets värden.

10. DELEGATION

RWE föreslår att Länsstyrelsen genom delegation överläter åt tillsynsmyndigheten att:

- meddela de förelägganden som kan krävas beträffande eventuella försiktighetsmått vid en framtida avveckling av vindkraftsparken och därtill hörande sjökablar.
- medge undantag från tidsrestriktionen i villkor 3 vid behov av reparationer eller liknande.

11. GRUND FÖR VERKSTÄLLIGHETSFÖRORDNANDE

RWE yrkar att Länsstyrelsen ska meddela verkställighetsförordnande. Detta eftersom en eventuell överklagandeprocess kan ta mycket lång tid och det är av stor betydelse för RWE att tillståndet kan tas i anspråk, speciellt i de delar som rör undersökningar, innan det vunnit laga kraft. Dessa undersökningar är nödvändiga för detaljprojekteringen av vindkraftsparken, vilket av uppenbara skäl sker långt innan anläggningsarbeten kan påbörjas. Vidare är frågan av stor betydelse då det är brådskande att förnybar energi såsom havsbaserad vindkraft byggs ut i Sverige med hänsyn till klimatförändringarna och för att uppställda klimatmål ska kunna nås. Det är

därför angeläget att RWE, trots eventuella överklaganden, får ta tillståndet i anspråk.

12. TILLÅTLIGHET

12.1 Allmänna hänsynsreglerna (2 kap. miljöbalken)

RWE kommer för den sökta verksamheten att iaktta de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB.

12.1.1 Kunskapskravet i 2 kap. 2 § MB

RWE har erfarenhet av genomförande av många projekt rörande havsbaserad vindkraft. Ansökan och aktuella bedömningar är baserade på ett omfattande kunskapsunderlag, bl.a. mångåriga inventeringar och utredningar av sakkunniga med expertis inom respektive område. Genom anlitan av sakkunniga och egen erfarenhet finns gedigen kompetens för planeringen, utförandet och drift av aktuell verksamhet. Kunskapskravet får därför anses vara uppfyllt.

12.1.2 Försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § MB

RWE tillämpar och beaktar genomgående försiktighetsprincipen, bl.a. genom att ett "värsta fall-scenario" (worst case scenario) används vid bedömningen av verksamhetens påverkan. Vidare används försiktighetsprincipen vad gäller utformning av verksamheten, såsom tidsbegränsning, val av fundament och lokalisering samt vid användande av bästa möjliga teknik. Därmed får försiktighetsprincipen anses vara uppfyllt.

12.1.3 Produktvalsprincipen i 2 kap. 4 § MB

Planerad verksamhet innebär inga direkta utsläpp av oljeprodukter eller andra miljöskadliga ämnen till havsmiljön. RWE kommer att iaktta produktvalsprincipen genom att använda kemikalier och oljor som är godkända för marin användning. Produktvalsprincipen är därmed uppfyllt.

12.1.4 Hushållnings- och kretsloppsprincipen i 2 kap. 5 § MB

Vid etablering av vindkraftparken iakttas hushållnings- och kretsloppsprincipen och förnybar energi skapas. Vindkraftparken kommer således att bidra till den gröna energiomställningen i en del av Sverige där energibehovet är stort. Hushållnings- och kretsloppsprincipen är därmed uppfyllt.

12.1.5 Lokaliseringsprincipen i 2 kap. 6 § MB

RWE har iakttagit lokaliseringsprincipen och har valt att lokalisera vindkraftsparken på ett för verksamheten lämpligt område, utifrån både vindförhållanden och tekniska förutsättningar men även med beaktande av skyddade naturtyper och arter. Vald lokalisering är justerad i förhållande till RWE:s ursprungliga ansökan enligt SEZ från 2012 efter synpunkter om att vald lokalisering på Södra Midsjöbanken skulle innebära en påverkan på naturvärden.

I avsnitt 14.2 i MKB:n redogörs för alternativa lokaliseringar. RWE vill påtala att flera lokaliseringar kan vara lämpliga för anläggande av havsbaserad vindkraft. I nu aktuellt fall bedöms två lokaliseringar i södra Östersjön vara lämpliga, lokaliseringen för vindkraftsparken Södra Victoria, d.v.s. området benämnt "Väster om Södra Midsjöbanken" samt "Öland Nordöstra". Lämpligheten av nämnda lokaliseringar illustreras av att RWE utvecklar vindkraftsprojekt vid båda dessa lokaliseringar. Lokaliseringsprincipen är enligt RWE därmed uppfylld.

12.1.6 Principen om att förorenaren betalar i 2 kap. 8 § MB

RWE är såsom verksamhetsutövare ansvarig vid avvecklingen av vindkraftsparken och tillhörande anläggningar.

RWE anser sammanfattningsvis, mot bakgrund av de bedömningar och det underlag som redovisas i MKB:n, att verksamheten ska anses vara tillåtlig enligt 2 kap. miljöbalken och enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

13. **SAMRÅD**

RWE har inför ansökan enligt 6 kap. MB genomfört avgränsningssamråd samt kompletterande samråd. Med anledning av att verksamheten kan ge upphov till gränsöverskridande effekter har även samråd enligt Esbokonventionen genomförts.

Synpunkter från samrådet har beaktats i arbetet med MKB:n. En samrådsredogörelse bifogas denna ansökan, se Bilaga 1 till MKB:n.

14. **BEGÄRAN OM SKYNDSAM HANDLÄGGNING**

Ansökan enligt SEZ respektive KSL för vindkraftsparken Södra Midsjöbanken gavs in till regeringen år 2012. Regeringen beslutade därefter att utse området Hoburgs bank och Midsjöbankarna till Natura 2000-område. Som nämnts inledningsvis så är ovannämnda tillståndsärenden i huvudsak

vilande sedan år 2019 då Miljödepartementet beslutade att SEZ-ansökan behövde kompletteras med ett Natura 2000-tillstånd.

Utifrån hänsynstagande till Natura 2000-områdets bevarandevärden har RWE i denna ansökan valt att anpassa vindkraftparkens lokalisering. Trots detta kvarstår behov av tillstånd enligt 7 kap 28 a § MB varvid skyndsamt handläggning av denna ansökan är viktig för kommande tillståndprocesser enligt SEZ och KSL för vindkraftparken Södra Victoria.

Med beaktande av de globala klimatförändringarna och de av Sveriges riksdag uppsatta klimatmålen är det av stor vikt att vindkraftsrelaterade ärenden handläggs skyndsamt. RWE får således hemställa att Länsstyrelsen påskyndar handläggningen av denna tillståndsansökan.

15. ÖVRIGT

En fullmakt för ombuden bifogas.

Som ovan

Pia Pehrson

Caterina Carreman

Sara Eriksson

BILAGOR

- A. Karta
- B. Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) inklusive teknisk beskrivning